

**Ala xa masenyi
 Annabi P̄olu naxan s̄eb̄e
 Galati danxaniyat̄e nama
 ma
 Masenyi nde yi Kitaabui xa
 fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataax̄e nan na Ala xa x̄era P̄olu naxan s̄eb̄e danxaniyat̄e nama ma, naxee nu sabatixi Galati b̄oxi ma. Temui dangixi, P̄olu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin s̄eb̄exi Isa xa X̄erae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isa xa wali to f̄ol̄ Isirayila b̄oxi ma, danxaniyat̄e singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, b̄ons̄e keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namijūn̄m̄e naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alo diine neñeñ, barima e a toxí ki nax̄e, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alo Ala nu bara a masen ki nax̄e. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rab̄ejin naxan nu s̄eb̄exi Tawureta Munsa nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe x̄orçox̄e ra na kawandi nu tima temui nax̄e Yuwifie nan gbansan b̄e, k̄on̄o Isa xa x̄erae to na masenyi kawandi si gb̄et̄ee b̄e, fe ndee naxa mini. Si gb̄et̄ee tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu

tinxi Yuwifie xa naamunyie xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sotode. Polu to na xaxili me, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sotoma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu noma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan noma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a noma xaxili begbe fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kono e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won noma naxee rabade, kono a mu lanma won xa e findi teku ra kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xercxé, kono Ala xa Kitaabuie noma lónni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Polu xa Kitaabuie Galati danxaniyatœe be, a man danxaniyatœe jere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabatixi danxaniyatœe boje kui, na nan a ranerema Ala xa kira xon ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a ranere kira gbete xon ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Polu naxan sebe Galati danxaniyatœe jama

ma*Xεεbui*

¹⁻² N tan Pɔlu nun n ngaxakerenyie, muxu bara danxaniyatœ namae xεεbu naxee na Galati bɔxi ma. Mixi yo mu n xεεxi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixi faxε ma, e tan nan n xεεxi.

³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bɔjresa fi wo ma.

⁴ Isa a yetε baxi sεrεxε ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati naaxi ma, alɔ won Baba Ala wama a xɔn ma ki naxε.

⁵ Tantui na Ala bε abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira fɔxɔ ra

⁶ N de barə ixara wo to gbilenfe wo xilima fɔxɔ ra yi ikɔrεxi ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbεtε nan fɔxɔ ra,

⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kɔnɔ xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa malekε nde naxa masenyi ti wo bε, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bε a singe ra, dankari na na kanyi bε.

⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo bε, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bε a singe ra, dankari na na kanyi bε.

Pɔlu xa xεεraya

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo ḥoxo a ma a n wama adamadi sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra.

¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bε a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra.

¹² N mu a sɔtɔ mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n bε.

¹³ Wo bara a mε a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine fɔxɔ ra senbe ra ki naxε. N nu Ala xa danxaniyatε pamae paxankatama ne a jaaxi ra alako n xa e sɔntɔ.

¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyie fɔxɔ ra senbe nan na.

¹⁵ Kɔnɔ Ala nu bara n sugandi kafi n bari temui. A naxa n xili a xa hinne ra,

¹⁶ a fa a xa Di masen n bε, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbetε tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra,

¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxee singe findi Isa xa xεerae ra n tan bε. N naxa siga kerɛn na Arabu bɔxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Ne saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli.

¹⁹ N mu Isa xa xεera gbetε to na temui, fo Isa xunya Yaki.

²⁰ N xa a fala wo bε Ala ya xɔri, n naxan sεbεfe wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na jñere dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi boxi ma.

²² Isayanka jamae naxee nu na Yudaya, nee mu nu n kolonxi na temui,

23 kono e nu bara a me a mixi naxan nu etceroma, a a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu wama na danxaniya xun nakanafe, kono yakosi a na a kawandife.»

²⁴ Na kui, e naxa Ala matoxo n ma fe ra,

2

Poju nun Isa xa xεerae

¹ Ne fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbillen Darisalamu. Baran-abasi nun Tito nu na n fɔxɔ ra.

² Ala nu bara a masen n be n xa siga naa alako n xa dentegé sa e be n xibaaru fanyi naxan ibama si gbetée tagi. N mu na dentegé sa e birin xa be, fo danxaniyatœ kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Көнө hali Tito Girékika naxan nu na n fəxçra, e mu a karaxan a xa sunna.

⁴ Mixi sunnafe nu bara findi soscəsəcəl ra
muxu tagi, barima mixi nde naxee mu findixi
danxaniyatœe ra, nee naxa so muxu ya ma
gundo kui. E nu wama won ma xɔreya nan
nabenfe, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi
won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui.

⁵ Kono muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa qondi kira xon ma.

6 N mu n xaxili tixi mixie ra nama biraxi naxee fɔxɔ̄ ra, barima Ala mu mixi yo rafisama a boore bɛ. E tan mu sese sa n ma masenyi fari.

⁷ E naxa a to Ala nan na xεeraya taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbetee be, alɔ Piyeri a rabama Yuwifie be ki naxe.

⁸ Ala naxan Piyeri xεe a xa wali rabade Yuwifie tagi, a tan nan n fan xεe a xa wali rabade si gbetee tagi.

⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxee findixi kuntigi xungbee ra danxaniyatœe tagi, e naxa n nun Baranabasi rasene a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnexi n na ki naxe. E naxa lan a ma a muxu xa xεeraya raba si gbetee tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi.

¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbetee

¹¹ Piyeri to fa Antiyɔki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan.

¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a dεgema a nun si gbetee. Kɔnɔ e to a xɔnyi li, a naxa gibile mixie fɔxɔ ra naxee findixi si gbetee ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatœe lanxi ne e xa sunna.

¹³ Yuwifi gbetee naxa bira a xa filankafuija fɔxɔ ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxitareya to, naxan mu lanxi Ala xa nɔndi ma, n naxa a fala Piyeri be e birin ya xɔri, «Hali i to findixi Yuwifi ra, i na jerefe si gbetee xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifi xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbetee be e xa jere Yuwifie jere ki ma?»

15 Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitœe ra si gbetœe tagi,

16 won a kolon mixi yo mu nɔma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintœe ra. A findima tinxintœe ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, han won xa findi tinxintœe ra. Mixi yo mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, han a fa findi tinxintœe ra.

17 Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astœfulahi.

18 N mu lama a ra sɔnɔn n nɔma Ala xa yaamari birin natinmede, han n xa findi tinxintœe ra. Xa a sa li n bara gibile na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra.

19 N to a to n mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, n naxa na xaxili lu na, alako n ma nɛre ki fanyi xa findi tantui ra Ala bɛ.

20 Ala xa Mixi Sugandixi faxa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxɔnfe fan bara faxa na ki. Yakɔsi n mu birama n waxɔnfe fɔxɔ ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunjneigiri rajnerema. N n ma dunjneigiri rajnerema danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi serexe ra n bɛ a xa xanunteya xa fe ra.

21 N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n nɔma Ala xa yaamarie ratinmede han n xa findi tinxintœe ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi

xa faxε tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatœe findixi Iburahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi nε wo bε a fiixε ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban nε wuri magalanbuxi ma.

² Wo a fala n bε munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyenxi sötœ. Wo a sötœxi Ala xa seriyε ratinmεfe nan saabui ra, ka wo a sötœxi nε barima wo danxaniyaxi Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na, kono yakɔsi wo laxi wo yete kan senbe nan na. Munfe ra?

⁴ Wo bara tɔɔrɔ Ala Xaxili sötœfe ra, yakɔsi munfe ra wo wama na bεjinfε? Na bara findi fe fufafu ra wo bε?

⁵ Ala a Xaxili Seniyenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima nε, barima wo bara a xa seriyεe rabatu, ka a wo kima nε barima wo bara danxaniya Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi sötœ Ala mabiri.

⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahimæ xa di ra.

⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbetœe ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenyi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima bε, «Si birin fama nε duba sötœde i tan saabui ra.»

⁹ Na kui, danxaniyatœ birin duba sötœma ne alo Iburahima danxaniyatœ.

¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinmœde alako a xa kisi sötœ, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a sëbœxi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee sëbœxi Ala xa seriye Kitaabui kui, a dankaxi.»

¹¹ Mixi yo mu nöma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintœ ra. A sëbœxi Kitaabui kui, «Tinxintœ kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man sëbœxi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu nöma a xaxili tide yaamarie ratinmœfe ra.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan sötœ barima won mu a xa yaamari birin natinmœxi. A won xunsara ne, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxa ki nan ma, barima a sëbœxi Kitaabui kui, «Danke na mixi bœ naxan gbakuma wuri ma.»

¹⁴ A bara won xunsara alako Ala hœri naxan fixi Iburahima ma, a xa dangi si gbœtœ ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won nöma Ala Xaxili Seniyenxi sötœde naxan laayidixi won bœ.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo bœ. Mixi mu nöma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa seriye ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki ne.

16 Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di bε. Kitaabui mu a falama «die,» wøyenyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Wøyenyi na a ra naxan wama a falafe «mixi kerēn.» Na mixi kerēn findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

17 N wama naxan falafe wo bε, a Ala xa seriye, naxan səbəxi ne kemē naani ne tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima bε, na seriye mu nōma na laayidi singe kanade.

18 Xa won kisi sotōma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinmēma, won mu a sotōma sōnōcōn Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yete xa hinne xa fe ra.

19 Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa səbə Kitaabui kui? A a xa yaamarie səbə ne yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekēe naxa fa na seriye ra, e na so saabui nde yi ra.

20 Saabui tan luma mixi firin nan tagi, kōnō Ala tan, kerēn nan a ra.

21 Ala xa seriye nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu nōma kisi sotōde Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu nōma ne won findide tinxintøe ra.

22 Kōnō Ala xa Kitaabui a masenxi ne won bε a dunija mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitøe ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie bε, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e nōma na sotōde.

23 Beenun mixi xa nō kisi sotōde danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmēde, alako won xa kisi, kōnō won mu nō.

24 Na kui, səriyε bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi sɔtɔ danxaniya saabui ra.

25 Kɔnɔ danxaniya to bara fa, won mu na səriyε xa xurui bun ma sɔnɔn,

26 barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

27 Wo tan naxee bara wo xunxa ye xɔɔra Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra.

28 Yuwifi nun Gireki, konyi nun xɔrε, xεmε nun gine, wo birin kerɛn Ala xa Mixi Sugandixi Isa i.

29 Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Iburahima xa die nun ketongoe ra alɔ Ala a laayidixi ki naxε.

4

Konyi nun di

1 N wama naxan falafe, kε tongoma, a dimedi temui, hali a baba kε to findixi a gbe ra, a luxi alɔ konyi naxan mu gexi a yεtε sɔtɔde.

2 A luma yatigie nun karamɔxɔe xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxε a xa a yεtε sɔtɔ.

3 Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alɔ dimedie. Won nu na dunija fe kobie xa konyiya nan bun ma.

4 Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xεε dunija ma gine nde saabui ra. A naxa bari Ala xa səriyε bun ma,

5 alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa səriyε xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra.

6 Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo bɔŋe i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.»

7 Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

8 Singe wo mu nu Ala kolon. Dunija fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya.

9 Yakɔsi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sɔnɔn wo man gbilenma na dunija fee ma naxee sɛnbɛ nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma?

10 Wo man bara bira yaamarie fɔxɔ ra, naxee a falama lɔxɔe ndee nun kike ndee tide gbo e boore bɛ. Wo waxati ndee nun jɛ ndee rafisa e boore bɛ.

11 N gaaxu nɛ wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

12 N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alɔ n tan, barima n fan luxi nɛ alɔ wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na.

13 Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi Isa xa masenyi fanyi ra.

14 Na nu xɔrɔxɔ wo bɛ, kɔnɔ n ma fe mu wo bɔŋe rajaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasenɛ nɛ alɔ Ala xa malekɛ nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

15 Wo xa na sɛewɛ fori na minden? Singe n ma fe nu rafan wo ma han wo nu nɔma tinde wo yae yati bade n bɛ.

16 N nɔndi falafe wo bɛ, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra?

¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e fɔxɔ̄ ra, kɔnɔ na mu findima fe fanyi ra wo bɛ. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri.

¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu jaaxu. Wo xa na mɔɔli raba təmui birin, hali n mu na wo yire.

¹⁹ N ma die, n man na tɔɔrɔfe wo bɛ alɔ gine xa tɔɔre ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jɛrɛ ki sabatima wo i təmui naxɛ.

²⁰ A xɔli n ma won birin xa lu yire kerɛn, alako won xa won bore fahaamu, barima yakɔsi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sɔtɔfe Ala xa yaamarie ratinmefɛ saabui ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi?

²² A sɛbɛxi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa kerɛn bari a bɛ, xɔrɛ gine fan naxa di gbɛtɛ bari a bɛ.

²³ A naxan sɔtɔ konyi gine saabui ra, na barixi nɛ alɔ ibunadama birin barixi ki naxɛ, kɔnɔ a naxan sɔtɔ xɔrɛ gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui.

²⁴ Na gine firinyi misaalixi saatɛ firin nan na. Saatɛ naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saatɛ nan na,

²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu bɔxi ma. A misaalixi Darisalamu fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.

²⁶ Kɔnɔ Darisalamu naxan na ariyanna, xɔrɛ taa nan a ra. Won nga nan na ki.

²⁷ A sɛbɛxi Kitaabui kui,
«I tan naxan mu di barima, i xa jɛlɛxin.

I tan naxan mu di bari tɔɔrε kolon,
 i xui ramini, a ite ɲellexinyi kui,
 barima gine naxan xa xemε bara mεε a ra,
 a xa di wuyama ne,
 dangi xemε taa idɔxɔε ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alo Isiyaga.

²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore tɔɔrɔ, naxan barixi Ala Xaxili sənbə saabui ra. Han ya a na na ki ne.

³⁰ Munse səbəxi Kitaabui kui? A səbəxi, «I xa konyi gine nun a xa di keri, barima konyi gine xa di nun xɔrε gine xa di mu ke itaxunma.»

³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi gine xa die xa ra. Won findixi xɔrε gine xa die nan na.

5

Danxaniyatɔε xa xɔrεya

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara, alako won xa xɔrεya sɔtɔ. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa dɔxɔ wo fari sɔnɔn.

² N tan Pɔlu, n xa nɔndi fala wo bε, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo bε sɔnɔn.

³ N man xa a fala wo bε, xemε naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinmε.

⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi sɔtɔfe yaamarie ratinmεfe saabui ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnεma wo ra sɔnɔn.

⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa tinxinyi sötö won xaxili tima naxan na.

⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fôxɔ̄ ra, sunne nun sunnatareya tide yo mu na a bε. Fe kerèn nan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na jñerefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nöndi rabolo?

⁸ Naxan wo bëndunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili.

⁹ Lébini dondoronti nöma farin gbegbe ratede.

¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mɔɔli ra. Na kanyi fama ne a sare sötöde.

¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n jaxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mɔɔli tima, Isa xa sereχe wuri magalanbuxi ma, a mu findima wøyen xɔɔχɔ̄e ra mixie bε nu.

¹² N wama ne naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunne fe gbansan ma. E xa e xemεya birin ba na.

Danxaniyatɔ̄e jñere ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xɔrεya kui, kɔnɔ wo naxa na xɔrεya mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui.

¹⁴ Ala xa seriye birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alo wo yetε.

¹⁵ Xa wo luma wo bore tɔɔrɔ̄ ra, wo nu wo bore jaxankata, wo a niya dɔyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama ne.

¹⁶ N wama naxan falafe wo bε, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rajεrε. Wo naxa bira wo yetε waxɔnfe jaaxie fɔxɔ ra.

¹⁷ Adama waxɔnfe jaaxi nun Ala Xaxili səniyεnxi, a kerɛn mu a ra. Na firinyi na e bore gerefɛ, alako wo naxa wo waxɔnfe raba.

¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo rajεrεfe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmɛxie ra sɔnɔn.

¹⁹ Yunubitɔe waxɔnfee nan ya: langoepa, səniyεntareŋa, sɔn kobi,

²⁰ kuye batufe, duureya, xɔnnanteya, lantareya, tɔɔnε, bɔjε tefe, geeni fenfe i yetε bε, sɔnxɔfe, boore rafisafe a boore bε,

²¹ milanteya, siisife, xulunyi jaaxie, nun na maniyε. N man xa a fala wo bε, mixi naxee jεrεma na ki, e mu ariyanna sɔtɔma kε ra muku.

²² Kɔnɔ Ala Xaxili Səniyεnxi xa kewalie nan ya: xanunteya, sεεwε, bɔjεsa, dījε, yarawasε, fanyi, lanlanteya,

²³ bɔjε bεxiya, nun yetε suxui. Tɔnyi yo mu na na fe mɔɔlie ma.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa fɔxirabirεe bara yunubitɔe waxɔnfe rabεjin a nun fe jaaxi birin.

²⁵ Won to kisi sɔtɔ Ala Xaxili Səniyεnxi saabui ra, won xa bira a fɔxɔ ra.

²⁶ Won naxa won yetε igbo, won naxa won bore raxɔnɔ, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyatɔe xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxı, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma.

Kɔnɔ wo xa wo nəngi sa wo yətə xɔn ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui.

² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa səriyə nan natinməma.

³ Xa mixi a yətə igboma, a na a yətə madaxufe.

⁴ Kankan xa a yətə nərə ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore nərə ki mato, a fa a fala, «N fan boore bɛ.» Na kui, a xa a yətə keren gbansan mato,

⁵ alako kankan xa a yətə xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sətəma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karaməxɔ ki fe fanyi mɔɔli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu nɔma Ala madaxude. Kankan fama a yətə xa wali sare sətəde nɛ.

⁸ Mixi naxan birama a yətə waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra, a fama nɛ sətəde na xaxili kobi xa fe ra. Kɔnɔ mixi naxan birama Ala Xaxili waxɔnfe fɔxɔ ra, a fama kiside Ala Xaxili nan saabui ra.

⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama nɛ sare fanyi sətəde a waxati.

¹⁰ Xa won nɔma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin bɛ. A gbengbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatɔee bɛ dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi səbeli mato, a xɔri xungbo, barima n na a səbefə n yətə bəlexə nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama nɛ nama xa e matɔxɔ. E na na rabafe nɛ

alako e naxa jnaxankate sɔtɔ kawandi xa fe ra,
naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa sereχe masenma.

¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin
natinmema, kɔno e wama wo tan xa sunna, alako
e xa xili fanyi sɔtɔ na xa fe ra.

¹⁴ Kɔno n tan, n wama xili fanyi sɔtɔfe won
Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa sereχe nan
ma fe ra, naxan bara a niya n jnere ki nun dunjia
jnere ki, e tagi xa ikuya.

¹⁵ Sunne nun sunnatareya tide yo mu na na.
Findife mixi neene ra, na nan tide gbo.

¹⁶ Ala xa bɔnɛsa nun hinne fi mixi birin ma
naxee birama na seriye fɔxɔ ra, a nun a xa jnama
Isirayila.

¹⁷ A dɔnxɔe ra, mixi yo naxa n tɔɔrɔ, barima
Isa xa toore fɔxi na n fate ma.

¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa
Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2